

WICEPREZES
URZĘDU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Dariusz Piasta

Warszawa, dnia 25. 01. 2011 r.

UZP/DP/O-JNI/1892/749/M

DPK

Szanowny Pan

Jarosław Duda

Sekretarz Stanu

w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej

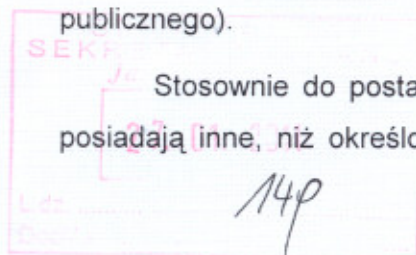
Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 14 stycznia 2011 r. znak: DPP-I-073-2/MZ/10 dotyczące stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.) w stosunku do spółdzielni socjalnych, których założycielem jest jednostka samorządu terytorialnego, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Katalog podmiotów zobowiązanych do stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych – zwanej dalej „ustawą PZP” – tj. zamawiających, zawiera art. 3 ust. 1 tej ustawy. W przepisie tym nie wymienia się wprost spółdzielni socjalnych. Oznacza to, iż samo posiadanie przez dany podmiot statusu prawnego spółdzielni socjalnej nie determinuje oceny, iż podmiot ten jest zamawiającym w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy PZP zobowiązanym do stosowania procedur udzielania zamówień publicznych.

Szczególną kategorię zamawiających spośród podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 1 ustawy PZP stanowią podmioty opisane w pkt 3 tego przepisu (tzw. podmioty prawa publicznego).

Stosownie do postanowienia art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy PZP status zamawiających posiadają [inne, niż określone w art. 3 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, osoby prawne, utworzone

w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym niemających charakteru przemysłowego ani handlowego, jeżeli podmioty, o których mowa w tym przepisie oraz w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio lub pośrednio przez inny podmiot:

- a) finansują je w ponad 50 % lub
- b) posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, lub
- c) sprawują nadzór nad organem zarządzającym, lub
- d) mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego.

W świetle przywołanego brzmienia przepisu art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy PZP dla uznania danego podmiotu za podmiot prawa publicznego (zamawiającego) konieczne jest łączne spełnienie trzech następujących przesłanek. Po pierwsze, podmiot taki musi posiadać osobowość prawną. Po drugie, podmiot ten musi być utworzony w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym niemających charakteru przemysłowego ani handlowego. I po trzecie, podmiot ten musi pozostawać co najmniej w jednej z form zależności, o których mowa w lit. a-d tego przepisu. Spełnienie tylko jednej lub dwóch z wymienionych przesłanek nie powoduje uznania danego podmiotu za podmiot prawa publicznego.

Odnosząc powyższe do spółdzielni socjalnych należy wskazać, iż spółdzielnie te spełniają pierwszą z powyższych przesłanek, tj. posiadają osobowość prawną (arg. z art. 11 § 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze - Dz. U. z 2003 r. Nr 188, poz. 1848, z późn. zm.- w zw. z art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych - Dz. U. Nr 94, poz. 651, z późn. zm.).

Ocena natomiast czy są spełnione dwie pozostałe przesłanki wymaga każdorazowej analizy okoliczności konkretnego przypadku. Ocena ta ma zatem zawsze charakter indywidualny. Należy przy tym nadmienić, iż charakter przesłanek opisanych w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy PZP wskazuje, iż kwalifikacja ta może mieć charakter zmienny w czasie, tak jak zmianie będą ulegać realia funkcjonowania danego podmiotu (np. zmiana poziomu finansowania danego podmiotu). Brak jest zatem dostatecznych podstaw jurystycznych do przyjęcia jednolitego stanowiska co do ziszczenia się przesłanek wskazanych w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy PZP w odniesieniu do spółdzielni socjalnych współtworzonych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Na tle oceny spełnienia przesłanek określonych w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy PZP, a w konsekwencji kwalifikacji danego podmiotu do kategorii podmiotów prawa publicznego, pewne trudności mogą powstawać w przypadku analizy przesłanki utworzenia podmiotu

„w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym niemających charakteru przemysłowego ani handlowego” z uwagi na nieostry charakter tej przesłanki.

W tym zakresie należy wskazać, iż ocenę istnienia tej przesłanki, a więc badanie czy dany podmiot został utworzony w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym niemających charakteru przemysłowego ani handlowego, należy odnosić do przedmiotu działalności danego podmiotu. Tak więc o tym czy dana spółdzielnia socjalna została utworzona w takim celu decydować będzie przedmiot jej działalności. Jak wynika z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych przedmiotem działalności spółdzielni socjalnej jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków. Jeżeli zatem celem przedsiębiorstwa prowadzonego przez spółdzielnię socjalną jest zaspokajanie potrzeb w interesie ogólnym wówczas należy uznać, iż będzie spełniona przesłanka „szczególnego celu”. Dotyczyć to może sytuacji, gdy przedmiotem działalności spółdzielni socjalnej będzie świadczenie usług użyteczności publicznej na rzecz społeczności lokalnej.

Przedmiotu działalności przedsiębiorstwa spółdzielni socjalnej - w odniesieniu do którego bada się przesłankę szczególnego celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym niemających charakteru przemysłowego ani handlowego - nie należy utożsamiać z faktem, że spółdzielnie socjalne stanowią formę aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Powyższe nie stanowi bowiem celu działalności spółdzielni socjalnej, ale formę poprzez którą taka aktywizacja następuje. Stosownie bowiem do art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych, spółdzielnia socjalna działa na rzecz (1) społecznej reintegracji jej członków, przez co należy rozumieć działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu, (2) zawodowej reintegracji jej członków, przez co należy rozumieć działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy - a działania te nie są wykonywane w ramach prowadzonej przez spółdzielnię socjalną działalności gospodarczej.

Stosownie do postanowienia art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych spółdzielnia socjalna może prowadzić działalność społeczną i oświatowo-kulturalną na rzecz swoich członków ich środowiska lokalnego, a także działalność społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873, z późn. zm.). Prowadzenie działalności społecznej i oświatowo-kulturalnej na rzecz członków spółdzielni socjalnej nie stanowi jednak zaspokajania potrzeb w interesie ogólnym, z uwagi na fakt, iż brak jest tu elementu powszechności takiej działalności (z założenia

ograniczony krąg odbiorców). Dopiero w sytuacji, gdy dana spółdzielnia zostanie utworzona w celu wykonywania takiej działalności na rzecz określonej społeczności lub w celu prowadzenia działalności społecznie użytecznej w sferze zadań publicznych, o ile działalność ta nie będzie miała charakteru przemysłowego ani handlowego, będzie można mówić o spełnieniu przesłanki utworzenia podmiotu „w szczególnym celu”, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy PZP.

Wskazując na powyższe należy stwierdzić, iż ocena czy spółdzielnia socjalna utworzona przez jednostkę samorządu terytorialnego posiada status zamawiającego w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy PZP (podmiot prawa publicznego), może być dokonywana indywidualnie w realiach konkretnego przypadku. Przy czym podstawowe znaczenie dla ustalenia takiego charakteru będzie miało badanie przedmiotu działalności spółdzielni, tj. czy została utworzona w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym niemających charakteru przemysłowego ani handlowego. Poza tym konieczne będzie ustalenie istnienia pomiędzy spółdzielnią a jednostką samorządu terytorialnego lub innym podmiotem (podmiotami) wymienionymi w art. 3 ust. 1 pkt 1-3 ustawy PZP, jednej z form zależności, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 lit. a-d tej ustawy.

Z poważaniem
P. a. k.